

Sygn. akt II CSK 189/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa J. K. i B. K.

przeciwko U. P., B. X. i M. Y.

o stwierdzenie nieważności czynności prawnych ewentualnie zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 października 2013 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 27 września 2012 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Powodowie J. K. i B. K. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 września 2012 r. wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oparli na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Istotne zagadnienie prawne występuje wówczas, gdy jest to zagadnienie nowe dotychczas nierozwiązane w orzecznictwie lub nauce prawa, którego rozwiązanie przyczyni się do rozwoju orzecznictwa i nauki prawa. Ponadto zagadnienie to musi być przydatne dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sformułowane w skardze kasacyjnej dotyczące możliwej kumulacji roszczeń, co, jak przyznają sami skarżący, nie budzi wątpliwości ani w orzecznictwie, ani w piśmiennictwie. Nie budzi przy tym żadnej wątpliwości zasadność stanowiska Sądu Apelacyjnego, że oba dochodzone przez powodów w sprawie roszczenia (zasadnicze i ewentualne) opierały się na odmiennych przesłankach materialnoprawnych. O niepowodzeniu apelacji powodów zadecydowało jednak nie to, że powodowie dochodzili dwóch różnych roszczeń, lecz ocena Sądu drugiej instancji, że w odniesieniu do żadnego z nich powodowie nie wykazali przesłanek uzasadniających ich uwzględnienie. Z tej przyczyny sformułowane w skardze

kasacyjnej zagadnienie prawne nie było przydatne dla rozpoznania skargi kasacyjnej.

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, aby skarga była oczywiście uzasadniona, co ma miejsce wówczas, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, a polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Taka sytuacja nie zachodzi w odniesieniu do zaskarżonego skargą kasacyjną wyroku, skoro oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący upatrują w rażącym naruszeniu art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 i art. 378 § 1 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego za ugruntowane należy uznać stanowisko, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. - określającego elementy uzasadnienia orzeczenia sądu - jako, że dotyczy uchybienia proceduralnego popełnionego już po wydaniu wyroku, co do zasady, nie ma wpływu na wynik sprawy, a w konsekwencji nie jest skutecznym zarzutem kasacyjnym. Zgodnie bowiem z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej może być zarzut naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Jedynie wyjątkowo, gdy braki uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia są tego rodzaju, że w ogóle uniemożliwiają dokonane kontroli kasacyjnej zaskarżonego orzeczenia, można uznać zasadność zarzutu naruszenia art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wprawdzie zawiera sformułowanie, że z powodu naruszenia wskazanych wyżej przepisów, dodatkowo w zw. z art. 378 § 1 k.p.c., uniemożliwiona jest ocena kasacyjna, jednakże nie zawiera wyводу prawnego wykazującego, że pominięte w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego kwestie rzeczywiście w konfrontacji z podstawami skargi kasacyjnej uniemożliwiają ocenę kasacyjną zaskarżonego wyroku. Odnosnie bowiem do wytkniętego w skardze kasacyjnej pominięcia

ustosunkowania się przez Sąd Apelacyjny do zarzutu apelacji błędnego rozumienia przez Sąd pierwszej instancji żądania ewentualnego powodów z perspektywy postępowania kasacyjnego nie jest istotne, że wadliwie - przy hipotetycznym założeniu zasadności zarzutu apelacyjnego powodów - ocenił treść tego żądania Sąd pierwszej instancji, lecz czy prawidłowo rozumiał je, a następnie ocenił Sąd drugiej instancji. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie pozostawia zaś wątpliwości, że Sąd drugiej instancji rozumiał poprawnie żądanie ewentualne powodów oparte o treść art. 388 k.c., nie obejmując nim dochodzenia niezapłaconych cen wskazanych w umowach, lecz żądanie zasądzenia zwiększonych świadczeń. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazano także, aby wpływ na wynik sprawy miało nieodniesienie się przez Sąd Apelacyjny do zarzutu ustalenia wartości działek na podstawie bliżej opisanego w skardze dokumentu, w sytuacji, gdy przyczyną oddalenia powództwa w części obejmującej żądanie ewentualne było m.in. przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, że powodowie nie wykazali rażącej dysproporcji wzajemnych świadczeń przez choćby uprawdopodobnienie, że ceny sprzedaży nieruchomości w czasie zawierania umów, będących przedmiotem postępowania, zostały rażąco zaniżone, o połowę. Na podstawie powołanego wyżej dokumentu ustalono w postępowaniu jedynie rynkową wartość nieruchomości w 2001 r. a nie w chwili zawarcia kwestowanych w pozwie umów, a Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu swego wyroku jednoznacznie stwierdził, że od tej chwili wartość nieruchomości wzrosła.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.